Előterjesztés
Pölöskefő Község Önkormányzat Képviselő-testületének
2025. december 8-án tartandó ülésére

Tárgy: Beszámoló a lakóhely környezeti állapotáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja kimondja, hogy „A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot."
Fentiek alapján a község környezeti állapotáról a rendelkezésre álló adatok alapján a következő tájékoztatást adom:

I. Helyi környezetvédelemmel kapcsolatos általános feladatok
A települési környezet védelme érdekében végzett, illetve végzendő helyi feladatok az alábbiak szerint csoportosíthatók:
a) Környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtása és a hatáskörbe tartozó hatósági feladatok ellátása;
b) Települési Környezetvédelmi Program elfogadása, felülvizsgálata;
c) Önkormányzati rendeletek kibocsátása a környezetvédelmi feladatok megoldása érdekében;
d) Együttműködés a környezetvédelmi feladatokat ellátó egyéb hatóságokkal, szomszédos önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel;
e) Hulladékgazdálkodási Terv rendelettel történő elfogadása, a terv felülvizsgálata;
f) Környezeti állapot évenkénti elemzése.

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást alapvetően három jogszabály, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény és ezeknek a végrehajtási rendeletei teremtik meg.

II. Környezetvédelemmel kapcsolatos helyi szabályozás a helyi rendeletekre támaszkodik:

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés b) pontjában és a 48/E.§- ban meghatározott tartalmi követelményeket figyelembe véve a település környezetvédelmi állapotát érintő témakörökben az önkormányzat települési környezetvédelmi program készítésére kötelezett. A törvény értelmében a települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kíséri az azokban foglalt feladatok megoldását, és a programot szükség szerint - de legalább kétévente - felülvizsgálja.
Az önkormányzat érvényes környezetvédelmi programmal, hulladékgazdálkodási tervvel nem rendelkezik, ezeket mielőbb pótolnia szükséges, mivel ezek biztosítják a települési környezet védelmének alapjait. A programok elkészíttetésére nincs az önkormányzatnak szabad forrása, ezért ezen kötelezettségének pályázati támogatás segítésével tud csak eleget tenni.

III. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdése valamint az 51. § (3) bekezdése alapján a község környezeti állapotáról a környezeti elemek állapotának bemutatásával az alábbi tájékoztatást adom:

1. Talaj és talajvíz

1.1 Területhasználatok

Pölöskefő település közigazgatási területe 12,32 km2.
A mezőgazdasági földterületek nagy része művelt, a rétek kis kivételtől eltekintve gondozottak.

Úthálózat:

A belterületi úthálózat állapota nem megfelelő, a külterületi mezőgazdasági utak nagy része felújításra szorul. 100 %-os mértékű pályázati támogatásra lenne szükség ahhoz, hogy a legszükségesebb felújítási munkálatokat az önkormányzat elvégeztethesse.

1.2 Potenciális szennyezőforrások

Potenciális szennyzőforrásról nincs tudomásunk, a település belterületén elenyésző mértékű háztáji állattartás folyik.

Jellemzően a zártkertekben zártan megépített közműpótlók is működnek a településen, de így ezek nem veszélyforrások. A település területein bár elszórva találhatunk elhagyott hulladékot, nincs illegális hulladéklerakó.
Pölöskefő közigazgatási területén ismert, kármentesítést igénylő talajszennyeződés nem található.

1.3 Hulladékgazdálkodás

- A települési szilárd hulladék begyűjtésével és elszállításával az önkormányzat a Viridis-Pannónia Kft.-t bízta meg. A közszolgáltatás ellátására 10 évre szóló határozott idejű szerződést kötött. A szerződés értelmében a Kft. feladata a háztartási szilárd hulladék összegyűjtése, elszállítása és ártalmatlanítása.
- A ZALAISPA projekt keretében 2005. évben sor került a szelektív gyűjtéshez szükséges gyűjtőszigetek kiépítésére, a szelektív gyűjtés bevezetésére, (műanyag, papír, üveg külön gyűjtőedényben) a Zalabéri hulladéklerakó megépítésére, elhagyott szeméttelepek megszüntetése.
- A település tisztasága érdekében a szolgáltató évente lomtalanítási akciót szervez, melynek keretében elszállításra kerül a szervezett szemétszállítás során el nem szállítható, háztartásokban képződött felesleges nagydarabos hulladék, a veszélyes hulladék kivételével. A lim-lom akció igénybevétele a lakosság részére díjmentes, annak költségét az önkormányzat finanszírozta.
- Az egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi II. törvény 2021. március 1. napjától 2025. január 1. napjáig fokozatosan lép hatályba, és szakaszai módosítják a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényt (a továbbiakban: Ht.). Ennek értelmében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás megszervezésének feladata 2023. július 1. napjától az állam felelősségi körébe került. Az állami hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlásának jogát az állam a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. (MOHU Zrt.), mint Koncessziós Társaság részére, koncessziós szerződéssel 2023. július 1-jétől 35 évre átengedte, vagyis a hulladékgazdálkodási közfeladat ellátása az állam közfeladatai közé tartozik. Az állam

hulladékgazdálkodási közfeladata a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységre és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenységre terjed ki. Ezzel párhuzamosan megszűnik az önkormányzatok hulladékgazdálkodási közszolgáltatás megszervezésével kapcsolatos feladata. A hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlója 2023. július 1. napjától a Magyar Állam, az állampolgárok közvetlenül az állam által megbízott MOHU MOL Zrt-vel állnak kapcsolatban

1.4 Talajvíz és ivóvízellátás

A településen az ivóvíz szolgáltató a Dél-zalai Víz- és Csatornamű Zrt.

Felszíni vizek, vízelvezetés

A település határában folyik a Szévíz, s ennek a vízgyűjtő területéhez tartozik a település, mely esővíz befogadó, esőzések, hóolvadás idején áradása gondot nem okoz.

A településen a csapadékvíz elvezetése nyílt vizes árokkal, és helyenként zárt csatornával történik.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45. (7g) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Kormány elfogadta a vízkészletvédelmi országtérkép és a kockázati besorolás elkészítéséről és felülvizsgálatáról szóló 319/2023. (VII. 17.) Korm. rendeletet, melynek alapján az Országos Vízügyi Főigazgatóság honlapján megtekinthető a vízkészletvédelmi országtérkép, amely a háztartási talajvízkutak jövőbeni engedélyezésében központi szerepet tölt be. A vízkészletvédelmiországtérkép a kút létesítési helye tekintetében az ország területét ivóvízbázisvédelmi szempontból kategorizálja: elhatárolja az ivóvizet biztosító karszt képződményeket és ivóvízbázis-védőterületeket az egyéb övezetektől. http://geoportal.vizugy.hu/vizkeszletvedelem/

Az országtérkép alapján Pölöskefőn vízkészletvédelmi szempontból kockázatos terület nincs.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény a mezőgazdasági termelők és a háztáji gazdálkodók számára megnyugtatóan rendezi az engedély hiányában létesített háztartási és a mezőgazdasági öntözési célú kutak helyzetét, a 2024. január 1. előtt engedély nélkül létesített, ötven méternél nem mélyebb és az első vízzáró réteget nem érintő háztartási kutakat, valamint a mezőgazdasági öntözési célú kutakat teljeskörűen mentesíti az engedélyezési kötelezettség alól (kútamnesztia). Ezek a kutak így jogszerűen létesítettnek minősülnek.

Az elfogadott törvény az utólagos kútengedélyeztetés megszüntetésével a háztartási kutak létesítését és üzemeltetését megkönnyíti azzal, hogy a vízvédelmi szempontból érzékeny vízkészletet érintő területen az ötven méteres mélységet és az első vízzáró réteget el nem érő háztartási kút létesítését, üzemeltetését és megszüntetését az engedélyköteles körből átsorolja bejelentés-kötelessé.

A törvény egyidejűleg a jegyzői engedélyezés alá tartozó azon háztartási kutaknál, amelyek nem érintenek érzékeny vízkészletet, ötven méternél nem mélyebbek és az első vízzáró réteget nem érik el, a jövőre vonatkozóan megszünteti az engedélyezési kötelezettségét.

A törvény kiindulópontja a vízbázisok védelme, a vízkészlet fenntartása, és a jövő nemzedékek számára történő megőrzése érdekében a vízkészlet-védelmi szempontból védendő területeket megjelölő országtérkép alkalmazása. A területi kockázati kategóriáknak azért van jelentősége, mert a háztartási kút létesítési helyétől még, hogy a kút engedélymentes

vagy bejelentés köteles körbe tartozik. E törvényi rendelkezések biztosítják, hogy a vízbázist jelentő rétegekbe a kútból ne jusson szennyeződés, és az ivóvízbázis így ne csökkenjen, valamint, hogy a vízkivétel mennyiségi keretek között maradjon.
A törvény másik sarokpontja a háztartási vízigényt kielégítő kút fogalmának bevezetése a háztartási vízigény fogalmának egyidejű meghatározásával. A háztartási vízigény a természetes személy évi 500 m^3-t meg nem haladó mértékű, ivóvíz-ellátási célú vagy a személyes és a háztartásban felmerülő vízhasználatot jelenti. E definíció megállapításával a törvény a vízkivételre mennyiségi korlátot rögzít.

A törvény harmadik alappillére pedig az, hogy a szabályozás tárgyát képező háztartási kút talpmélysége az ötven métert nem haladja meg és az első vízzáró réteget nem éri el. E kettős feltétel biztosítja, hogy a háztartási kút semmiképpen ne érintsen a vízzáró réteg áttörésével ivóvízbázist. Az új szabályozás tehát a házi vízigényt kielégítő, sekély (talajvíz) kutakra terjed ki. E kutak _szabályos kialakítás és elhelyezés esetén a vízkészletvédelmi szempontból kockázatot nem jelentő területeken nem okoznak jelentős környezeti hatást, és nem veszélyeztetik az ivóvízellátást biztosító jelenlegi és távlati vízbázisok jó minőségét és az azokból történő vízkivételt.

2. 1. Szennyvízkezelés

A településen jelenleg nem megoldott a szennyvízelvezetés, amelynek megoldására
A házi derítőben képződött háztartási szennyvíz összegyűjtéséről, elszállításáról és ártalommentes elhelyezéséről kötelező közszolgáltatóként a Talajerőgazdálkodási Kft. jogosult a szennyvizet elvinni, itt gondoskodni kell a szerződés újrakötéséről.
Az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.-t valamint Önkormányzatunk *az Európai Unió vagy más nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettséggel összefüggő, a 2007-2013 programozási időszakban a Kormány által a nemzeti fejlesztési miniszter hatáskörébe utalt beruházások, valamint a 2014-2020 programozási időszakban a szennyvízelvezetési és -tisztítási, a hulladékgazdálkodási és az ivóvízminőség-javító beruházások megvalósításáról* szóló 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendeletben foglaltak alapján, „Gelse központú agglomeráció szennyvízelvezetése és -tisztítása" fejlesztése megnevezésű projekt közös megvalósítása céljából konzorciumi megállapodást kötött.
KEHOP-2.2.2-15-2021-00172 azonosítószámú „Gelse központú agglomeráció szennyvízelvezetése és -tisztítása" című projekt célja, hogy Alsórajk, Felsőrajk, Kerecseny, Kilimán, Orosztony, Pölöskefő és Pötréte település még csatornázatlan területein a szennyvízelvezetés korszerű módon, a környezetminimális terhelésével megoldott legyen, így szükségessé vált ezen településeken csatornázása és a gelsei szennyvíztisztító telepre vezetése, valamint a telep fejlesztése, intenzifikálása.

Az érintett településeken a szennyvízelhelyezés jelenleg közműpótló berendezések alkalmazásával van megoldva. Kisebb részben zárt szennyvíztárolók, nagyobb részben szikkasztó gödrök/medencék kerültek létesítésre.

Pölöskefő településen 4 darab szennyvízátemelő kerül kiépítésre, melyek közül csak 3 ingatlan nem képezi Pölöskefő Község Önkormányzata tulajdonát, magántulajdonú ingatlan, 1 ingatlan pedig önkormányzati tulajdonban van.

3. Levegőminőség

A település levegőminősége kedvező, a területen nincs jelentős, a lakosságot zavaró légszennyező forrás. Pölöskefő levegőminőségét
- egyedi és lakossági fűtések,
- közlekedés,
- egyéb tevékenység emissziója határozza meg.

Parlagfű okozta szennyezés egyre kevesebb alkalommal fordul elő, jellemzően a település külterületi részein. Az idei évben egy közérdekű védekezésre került sor.
Összességében elmondható, hogy a település levegője országos viszonylatban jó minőségűnek mondható.
A hulladékokkal történő tüzelés jogellenes tevékenység. Ez alól csak a háztartásban keletkező papírhulladék és a veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási berendezésben történő égetése kivétel. Az illegális égetéseket a járási hivatalok vizsgálják. Ha bizonyítani tudják a jogsértést, akkor megtilthatják a tevékenységet és 300.000 forintig terjedő bírságot is alkalmazhatnak. A jelenlegi jogszabályi környezet tehát alkalmas arra, hogy a jogsértést a hatóság megállapítsa és szankcionálja. A jogszabályok következetes, szigorú, és a jelenleginél jóval gyakoribb alkalmazása — a szemléletformálás mellett — hatékony eszköz lehet a káros tevékenység visszaszorítására.

A kedvező levegőminőséghez a belterületi tűzgyújtásra vonatkozó előírások is hozzájárultak, bár még mindig sok esetben észlelhető, hogy nem megengedett időben történik a kerti hulladék elégetése. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. (4) bekezdés b) pontja hatalmazta fel a települési önkormányzatok képviselő-testületeit, hogy rendeletben állapítsák meg a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokat. **Pölöskefő Község Önkormányzata Képviselő-testületének** önkormányzati rendelete a levegő minőségének javítását célozza meg, ezáltal a lakosság egészségének védelmét szolgálja. A kerti hulladék égetésének időbeli korlátozásával a magas levegőterhelésű belterületi területeken csökkenthető a légszennyezőanyag kibocsátás. A rendeletmódosítás értelmében a kerti hulladék égetéssel való megsemmisítésének lehetősége korlátozódik: száraz kerti hulladék égetése **keddi csütörtöki és szombati napokon 8.00-20.00 óráig** lehet a tűzvédelmi szabályok betartása mellett. A hulladék égetésének korlátozásával a levegő minősége várhatóan javulni fog. Szabálytalan égetés esetén az eljáró hatóság az illetékes járási környezetvédelmi hatóság (levegőtisztaság-védelmi hatásköre) és a katasztrófavédelem lesz. A környezetvédelmi hatósága levegővédelmi követelményt megsértő természetes és jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet részére, a jogsértő tevékenység megszüntetésére, illetve a mulasztás pótlására való kötelezéssel egyidejűleg, ha jogszabály másként nem rendelkezik levegőtisztaságvédelmi bírságot szab ki.

A település levegőminősége kedvező, bár a községen áthaladó 74-es főközlekedési út közlekedési eredetű levegőterhelése miatt magasabb nitrogén-dioxid és porterheléssel kell számolni.
A község környezeti levegője olyan állapotú, amely a kén-dioxid esetében a jelentősebb terhelést is elviseli, de a nitrogén dioxid és az ülepedő por vonatkozásában csak mérsékeltebb további terhelések engedhetők meg.
Pölöskefő levegőminőségét
- egyedi és lakossági fűtések, - közlekedés,
- egyéb tevékenység emissziója határozza meg.

Összességében elmondható, hogy a település levegője országos viszonylatban jó minőségűnek mondható. A tiltott, illetve helytelen lakossági fűtési módok (nedves fa, műanyagok, háztartási hulladékok égetése) mellőzésével jelentősen javítható lenne a levegőminőség a fűtési időszakban.

4. Energiagazdálkodás

Az elektromos energia szolgáltató a térségben az E.-on Energiaszolgáltató Kft.

5. Zaj- és rezgésvédelem

A településen nem áll fenn zaj- és rezgésvédelmi probléma. Kisebb zajhatást keltenek a település útjain közlekedő gépjárművek.

6. Települési zöldfelületek és természeti környezet

A település zöldterületeihez tartoznak:

- járdák és az úttestek közötti zöldsávok, melyeknek gondozása kétféle módon történik. Magántulajdon esetén az ingatlantulajdonosok végzik, a fű nyírását előkertek gondozását, az önkormányzati területeken az önkormányzat végezteti el a rendszeres gondozást.
- sövények és fasorok,
- köztemető,
- templomkert,
- egyéb zöldterületek.

A település közterületeinek, közparkjainak, köztemetőinek tisztántartásáról az önkormányzat saját munkavállalói útján, illetve közmunkások bevonásával gondoskodik, melynek során a fűnyírási munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtésével biztosítják a környezet elvárt színvonalú megjelenését.

A településen országos jelentőségű védett terület nincs.

Az ivóvíz-minőségi problémák által leginkább érintett területek a Nyugat-dunántúli régióban a Zala megyei és a Balatonhoz közeli települések. Magyarországon az egyik legnagyobb természeti kincs a természetes felszín alatti vízbázis, amely Közép-Európa legnagyobb felszín alatti vízbázisa, ezért fontos ezen értékek megvédése.

A fentiek ismeretében megállapítható, hogy a település, a lakóhely környezeti állapota jónak mondható, mely nemcsak a község ideális földrajzi fekvésének, kedvező éghajlati adottságának köszönhető. Az élhető tiszta környezet megteremtésében a település lakosságának és az önkormányzatnak is jelentős szerepe van, és bízunk abban, hogy a környezetünk védelme az utánunk jövők részéről is fontos, és elsődleges szempont lesz.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést szíveskedjen megvitatni és az alábbi határozatot meghozni.

____/2025.(XII.8.) KT határozat

Pölöskefő Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a tárgyi előterjesztését és a következő határozatot hozza:

1.) A Képviselő-testület a lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámolót **tudomásul veszi.**

2.) A Képviselő-testület megbízza a polgármestert, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 51.§ (3) bekezdése szerint a lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról évente tájékoztassa a lakosságot.

A Képviselő-testület a határozat végrehajtásáról nem kér jelentést.

Határidő: folyamatos

Felelős: Markotán Mária polgármester

Pölöskefő, 2025. december 3.

Markotán Mária
polgármester

Pölöskefő Községi Önkormányzata * 2. Pölöskefő *